

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2022 m. lapkričio 22 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencija – Direktyva (ES) 2018/843, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849 – Pastarosios direktyvos 30 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos c punkto pakeitimas – Galimybė bet kuriam plačiosios visuomenės atstovui susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus – Galiojimas – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsniai – Privataus ir šeimos gyvenimo gerbimas – Asmens duomenų apsauga“

Sujungtose bylose C-37/20 ir C-601/20

dėl *tribunal d'arrondissement de Luxembourg* (Liuksemburgo apygardos teismas) 2020 m. sausio 24 d. ir 2020 m. spalio 13 d. nutartimis, kurias Teisingumo Teismas atitinkamai gavo 2020 m. sausio 24 d. ir 2020 m. lapkričio 13 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

WM (C-37/20),

Sovim SA (C-601/20)

prieš

Luxembourg Business Registers

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, kolegijų pirmininkai A. Arabadjiev, A. Prechal, K. Jürimäe, C. Lycourgos, E. Regan, M. Safjan, P. G. Xuereb, L. S. Rossi, teisėjai S. Rodin, F. Biltgen, N. Piçarra, I. Jarukaitis, A. Kumin (pranešėjas) ir I. Ziemele,

generalinis advokatas G. Pitruzzella,

posėdžio sekretorė L. Carrasco Marco, administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2021 m. spalio 19 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– WM, atstovaujamo advokatų M. Jammaers, A. Komninos, L. Lorang ir V. Staudt,

* Proceso kalba: prancūzų.

- *Sovim SA*, atstovaujamos advokatų P. Elvinger ir K. Veranneman,
 - Liuksemburgo vyriausybės, atstovaujamos A. Germeaux, C. Schiltz ir T. Uri,
 - Austrijos vyriausybės, atstovaujamos M. Augustin, A. Posch ir J. Schmoll,
 - Suomijos vyriausybės, atstovaujamos M. Pere,
 - Norvegijos vyriausybės, atstovaujamos J. T. Kaasin ir G. Østerman Thengs,
 - Europos Parlamento, atstovaujamo J. Etienne, O. Hrstková Šolcová ir M. Menegatti,
 - Europos Sąjungos Tarybos, atstovaujamos M. Chavier, I. Gurov ir K. Pleśniak,
 - Europos Komisijos, atstovaujamos V. Di Bucci, C. Giolito, L. Havas, H. Kranenborg, D. Nardi, T. Scharf ir H. Tserepa-Lacombe,
 - Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno, atstovaujamo C.-A. Marnier,
- susipažinęs su 2022 m. sausio 20 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
- priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą iš esmės pateikti dėl 2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/843, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/138/EB ir 2013/36/ES (OL L 156, 2018, p. 43), 1 straipsnio 15 punkto c papunkčio galiojimo, kiek šia nuostata iš dalies pakeistas 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB (OL L 141, 2015, p. 73), 30 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos c punktas; jie taip pat pateikti prašant išaiškinti, pirma Direktyvos 2015/849, iš dalies pakeistos Direktyva 2018/843 (toliau – iš dalies pakeista Direktyva 2015/849), 30 straipsnio 9 dalį ir, antra, 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016, p. 1, klaidų ištaisymai OL L 74, 2021, p. 35 ir OL L 127, 2018, p. 2, toliau – BDAR) 5 straipsnio 1 dalies a–c ir f punktus, 25 straipsnio 2 dalį ir 44–50 straipsnius.
- 2 Šie prašymai pateikti nagrinėjant du ginčus, kilusius tarp, pirma, WM (byla C-37/20) ir, antra, *Sovim SA* (byla C-601/20) ir *Luxembourg Business Registers* (toliau – LBR) dėl pastarojo atsisakymo neleisti plačiau visuomenei susipažinti su informacija apie, pirma, WM, kaip nekilnojamojo turto bendrovės tikrojo savininko, statusą, ir, antra, tikrąjį *Sovim* savininką.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

Direktyvos 2015/849, 2018/843 ir iš dalies pakeista Direktyva 2015/849

3 Direktyvos 2018/843 4, 30, 31, 34, 36 ir 38 konstatuojamosiose dalyse numatyta:

„(4) <...> [B]ūtina dar labiau padidinti bendrą Sąjungos ekonominės ir finansinės aplinkos skaidrumą. Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencija gali būti veiksminga tik užtikrinus aplinką, nepalankią nusikaltėliams, kurie pasinaudodami neskaidriomis struktūromis ieško prieglobsčio savo lėšoms. Sąjungos finansų sistemos vientisumas priklauso nuo bendrovių ir kitų juridinių asmenų, patikos fondų bei panašių juridinių struktūrų skaidrumo. Šia direktyva siekiama ne tik aptikti ir tirti pinigų plovimo atvejus, bet ir užkirsti jiems kelią. Skaidrumo didinimas gali turėti stiprų atgrasomąjį poveikį;

<...>

(30) vieša prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus taip pat leidžia pilietinei visuomenei, įskaitant žiniasklaidą ir pilietinės visuomenės organizacijas, nuodugniau tikrinti informaciją ir padeda išsaugoti pasitikėjimą verslo sandorių ir finansų sistemos sąžiningumu. Ji gali padėti kovoti su netinkamu bendrovių ir kitų juridinių asmenų bei juridinių struktūrų naudojimu pinigų plovimo arba teroristų finansavimo tikslais (dėl pagalbos tyrimams ir dėl poveikio reputacijai), nes visi, galintys sudaryti sandorius, žino tikrųjų savininkų tapatybę. Be to, vieša prieiga finansų įstaigoms ir valdžios institucijoms (įskaitant trečiųjų valstybių valdžios institucijas), kovojančioms su tokiais nusikaltimais, suteiks didesnes galimybes laiku ir efektyviai gauti informaciją. Prieiga prie tos informacijos taip pat padėtų atlikti pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo tyrimus;

(31) investuotojų ir visos visuomenės pasitikėjimas finansų rinkomis didele dalimi priklauso nuo tikslios informacijos atskleidimo tvarkos, užtikrinančios tikrųjų savininkų ir bendrovių kontrolės struktūrų skaidrumą. <...> Potencialus pasitikėjimo finansų rinkomis padidėjimas turėtų būti laikomas teigiamu šalutiniu poveikiu, o ne tikslu padidinti skaidrumą – tikslas yra sukurti aplinką, kurios naudojimas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tikslais būtų mažiau tikėtinas;

<...>

(34) tiek bendrovių ir kitų juridinių asmenų, tiek patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų atžvilgiu visais atvejais reikia siekti teisingos pusiausvyros (ypač tarp bendrojo viešojo intereso užkirsti kelią pinigų plovimui bei teroristų finansavimui ir duomenų subjektų pagrindinių teisių). Viešai pateikiami duomenys turi būti riboti, aiškiai ir išsamiai apibrėžti bei bendro pobūdžio, siekiant kuo labiau sumažinti potencialią žalą tikriesiems savininkams. Tačiau viešai pateikiama informacija negali stipriai skirtis nuo tuo metu surinktų duomenų. Siekiant sumažinti poveikį teisei į pagarbą jų privačiam gyvenimui apskritai ir ypač jų asmens duomenų apsaugai, ta informacija turėtų iš esmės sietis su

bendrovių ir kitų juridinių asmenų bei patikos fondų ir panašių juridinių struktūrų tikrųjų savininkų statusu ir griežtai apsiriboti ekonominės veiklos, kurią vykdo tikrieji savininkai, sfera. <...>

<...>

- (36) be to, proporcingo ir subalansuoto metodo užtikrinimo ir teisės į privatų gyvenimą bei asmens duomenų apsaugos užtikrinimo tikslu valstybės narės turėtų turėti galimybę nustatyti išskirtinėmis aplinkybėmis taikomas išimtis dėl nuostatų, susijusių su registruose esančios informacijos apie tikruosius savininkus atskleidimu ir prieiga prie tokios informacijos, kai ta informacija galėtų sukelti tikrajam savininkui neproporcingą sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, prievartos ar bauginimo riziką. Valstybės narės taip pat turėtų turėti galimybę reikalauti, kad būtų atliekama registracija internetu, siekiant nustatyti bet kokio asmens, kuris prašo pateikti registre esančią informaciją, tapatybę, taip pat prašyti sumokėti mokesčių už prieigą prie registre esančios informacijos;

<...>

- (38) asmens duomenų tvarkymui pagal šią direktyvą taikomas [BDAR]. Todėl fiziniai asmenys, kurių kaip tikrųjų savininkų asmens duomenys laikomi nacionaliniuose registruose, turėtų būti atitinkamai informuojami. Be to, prieiga turėtų būti suteikta tik prie tokių asmens duomenų, kurie yra atnaujinti ir atitinka realius tikruosius savininkus, o atitinkami savininkai turėtų būti informuoti apie jų teises pagal dabartinę Sąjungos duomenų apsaugos teisės sistemą <...> bei toms teisėms įgyvendinti taikomas procedūras. Be to, siekiant užkirsti kelią piktnaudžiavimui registruose saugoma informacija ir siekiant subalansuoti tikrųjų savininkų teises, valstybės narės gali nuspręsti, kad derėtų apsvarstyti galimybę taip pat tikrajam savininkui pateikti informaciją apie prašymą teikiančią asmenį ir to prašymo teisinį pagrindą.“

- 4 Iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 1 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Šios direktyvos tikslas – užkirsti kelią Sąjungos finansų sistemos panaudojimui pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tikslais.“

- 5 Iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 3 straipsnyje numatyta:

„Šioje direktyvoje vartojamų terminų apibrėžtys:

<...>

- 6) tikrasis savininkas – fizinis (-iai) asmuo (-enys), kuris (-ie) faktiškai yra kliento savininkas (-ai) arba jį kontroliuoja, ir (arba) fizinis (-iai) asmuo (-enys), kurio (-ių) vardu yra vykdomas sandoris ar veikla; tikruoju savininku laikomas bent:

a) įmonėse:

- i) fizinis (-iai) asmuo (-enys), kuriam (-iems) faktiškai priklauso juridinio asmens nuosavybė arba kontrolė, nes jis (jie) tiesiogiai arba netiesiogiai turi pakankamą to subjekto akcijų, balsavimo teisių arba nuosavybės dalies procentą <...>

<...>

ii) vyresniojo (-ųjų) vadovo (-ų) pareigas einantis (-ys) fizinis (-iai) asmuo (-enys), jei, panaudojus visas įmanomas priemones ir neturint pagrįstų įtarimų, i punkte nurodytas asmuo nenustatytas arba jei kyla abejonių, kad nustatytas (-i) asmuo (-enys) yra tikrasis (-ieji) savininkas (-ai), <...>

<...>“

6 Iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatyta:

„1. Valstybės narės užtikrina, kad jų teritorijoje įsteigtos bendrovės ir kiti juridiniai asmenys laikytųsi reikalavimo gauti ir saugoti adekvačią, tikslią ir aktualią informaciją apie jų teritorijoje esančius tikruosius savininkus, įskaitant duomenis apie turimas naudos teises. <...>

3. Valstybės narės užtikrina, kad 1 dalyje nurodyta informacija būtų laikoma kiekvienos valstybės narės centriname registre <...>

<...>“

7 Iki Direktyvos 2018/843 įsigaliojimo galiojusios redakcijos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 ir 9 dalys buvo suformuluotos taip:

„5. Valstybės narės užtikrina, kad informaciją apie tikruosius savininkus visais atvejais galėtų gauti:

- a) kompetentingos institucijos ir [finansinės žvalgybos padaliniai] be jokių apribojimų;
- b) įpareigotieji subjektai, kai vykdomas deramas klientų tikrinimas pagal II skyrių;
- c) bet kuris asmuo arba organizacija, kurie gali įrodyti teisėtą interesą.

Asmenys arba organizacijos, nurodyti c punkte, gauna informaciją bent apie tikrojo savininko vardą ir pavardę, gimimo metus ir mėnesį, pilietybę, gyvenamosios vietos šalį, taip pat jo turimų naudos teisių pobūdį ir apimtį.

<...>

9. Valstybės narės gali numatyti, kad išimtinėmis aplinkybėmis, vertinant kiekvieną atvejį atskirai, būtų netaikoma galimybė susipažinti su visa informacija apie tikruosius savininkus arba jos dalimi, kaip nurodyta 5 dalies b ir c punktuose, jei dėl to tikrajam savininkui kiltų sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, smurto ar bauginimo rizika arba jei tikrasis savininkas yra nepilnametis ar kitaip neveiksnius. <...>“

8 Direktyvos 2018/843 1 straipsnio 15 punkto c, d ir g punktais atitinkamai pakeista Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalis, įterpta 5a dalis ir iš dalies pakeista 9 dalis. Iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5, 5a ir 9 dalyse nustatyta:

„5. Valstybės narės užtikrina, kad informaciją apie tikruosius savininkus visais atvejais galėtų gauti:

- a) kompetentingos institucijos ir [finansinės žvalgybos padaliniai] be jokių apribojimų;

- b) įpareigotieji subjektai, kai vykdomas deramas klientų tikrinimas pagal II skyrių;
- c) bet kuris plačiosios visuomenės atstovas.

Asmenys, nurodyti c punkte, gauna bent tokią informaciją: tikrojo savininko vardą ir pavardę, gimimo metus ir mėnesį, gyvenamosios vietos šalį ir pilietybę, taip pat jo turimų naudos teisių pobūdį ir apimtį.

Valstybės narės nacionalinėje teisėje nustatytais sąlygomis gali suteikti prieigą prie papildomos informacijos, pagal kurią galima identifikuoti tikrąjį savininką. Ta papildoma informacija apima bent gimimo datą arba kontaktinius duomenis vadovaujantis duomenų apsaugos taisyklėmis.

5a. Valstybės narės gali padaryti prieinamą 3 dalyje nurodytuose nacionaliniuose registruose laikomą informaciją internetu užsiregistravusiems ir mokesčių sumokėjusiems vartotojams. Šis mokestis neturi viršyti administracinių informacijos paskelbimo sąnaudų, įskaitant sąnaudas, reikalingas registro priežiūrai ir atnaujinimui.

<...>

9. Nacionalinėje teisėje nustatytais išimtinėmis aplinkybėmis, kai 5 dalies pirmos pastraipos b ir c punktuose minima prieiga tikrajam savininkui gali sukelti neproporcingą [riziką,] sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, smurto ar bauginimo riziką arba jei tikrasis savininkas yra nepilnametis ar kitaip teisiškai neveiksningas, valstybės narės kiekvienu atskiru atveju gali apriboti tokią prieigą prie visos arba dalies informacijos apie tikrąjį savininką. Valstybės narės užtikrina, kad šios išimtys būtų suteikiamos tik atlikus išsamų išimtinių aplinkybių pobūdžio įvertinimą. Užtikrinamos teisės į administracinę sprendimo dėl išimties peržiūrą ir į veiksmingą apskundimą teismine tvarka. Išimtį suteikusi valstybė narė paskelbia metinius statistinius duomenis apie suteiktų išimčių skaičių bei nurodytas priežastis ir pateikia šiuos duomenis Komisijai.

<...>“

- 9 Iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 41 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Pagal šią direktyvą atliekamam asmens duomenų tvarkymui taikoma į nacionalinę teisę perkelta [1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos] direktyva 95/46/EB [dėl asmens duomenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo (OL L 281, 1995, p. 31; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 13 sk., 15 t., p. 355)]. <...>“

BDAR

- 10 BDAR 5 straipsnio „Su asmens duomenų tvarkymu susiję principai“ 1 dalyje nustatyta:

„Asmens duomenys turi būti:

- a) duomenų subjekto atžvilgiu tvarkomi teisėtu, sąžiningu ir skaidriu būdu (teisėtumo, sąžiningumo ir skaidrumo principas);
- b) renkami nustatytais, aiškiai apibrėžtais bei teisėtais tikslais ir toliau netvarkomi su tais tikslais nesuderinamu būdu; <...> (tikslų apribojimo principas);

c) adekvatūs, tinkami ir tik tokie, kurių reikia siekiant tikslų, dėl kurių jie tvarkomi (duomenų kiekio mažinimo principas);

<...>

f) tvarkomi tokiu būdu, kad taikant atitinkamas technines ar organizacines priemones būtų užtikrintas tinkamas asmens duomenų saugumas, įskaitant apsaugą nuo duomenų tvarkymo be leidimo arba neteisėto duomenų tvarkymo ir nuo netyčinio praradimo, sunaikinimo ar sugadinimo (vientisumo ir konfidencialumo principas).“

11 Šio reglamento 25 straipsnio „Pritaikytoji duomenų apsauga ir standartizuotoji duomenų apsauga“ 2 dalyje numatyta:

„Duomenų valdytojas įgyvendina tinkamas technines ir organizacines priemones, kuriomis užtikrina, kad standartizuotai būtų tvarkomi tik tie asmens duomenys, kurie yra būtini kiekvienam konkrečiam duomenų tvarkymo tikslui. Ta prievolė taikoma surinktų asmens duomenų kiekiui, jų tvarkymo apimčiai, jų saugojimo laikotarpiui ir jų prieinamumui. Visų pirma tokiomis priemonėmis užtikrinama, kad standartizuotai be fizinio asmens įsikišimo su asmens duomenimis negalėtų susipažinti neribotas fizinių asmenų skaičius.“

12 Šio reglamento 44 straipsnyje „Bendras duomenų perdavimo principas“ nurodyta:

„Asmens duomenys, kurie yra tvarkomi arba kuriuos ketinama tvarkyti juos perdavus į trečiąją valstybę arba tarptautinei organizacijai, perduodami tik tuo atveju, jei duomenų valdytojas ir duomenų tvarkytojas, laikydamiesi kitų šio reglamento nuostatų, laikosi šiame skyriuje nustatytų sąlygų, be kita ko, susijusių su tolesniu asmens duomenų perdavimu iš tos trečiosios valstybės ar tarptautinės organizacijos į kitą trečiąją šalį ar kitai tarptautinei organizacijai. Visos šio skyriaus nuostatos taikomos siekiant užtikrinti, kad nebūtų pakenkta šiuo reglamentu garantuojamam fizinių asmenų apsaugos lygiui.“

13 Šio reglamento 49 straipsnyje „Nukrypti leidžiančios nuostatos konkrečiais atvejais“ numatyta:

„1. Jeigu nepriimtas sprendimas dėl tinkamumo pagal 45 straipsnio 3 dalį arba nenustatytos tinkamos apsaugos priemonės pagal 46 straipsnį, įskaitant imonei privalomas taisykles, asmens duomenų perdavimas į trečiąją valstybę arba tarptautinei organizacijai arba tokių perdavimų seka atliekami tik su viena iš šių sąlygų:

<...>

g) duomenys perduodami iš registro, pagal Sąjungos arba valstybės narės teisę skirtą teikti informaciją visuomenei, su kuria gali susipažinti plačioji visuomenė arba bet kuris asmuo, galintis įrodyti teisėtą interesą, tačiau tik tiek, kiek konkrečiu atveju laikomasi pagal Sąjungos arba valstybės narės teisę nustatytų susipažinimo su tokiame registre esančia informacija sąlygų.

<...>“

14 Šio reglamento 94 straipsnyje numatyta:

„1. Direktyva 95/46//EB panaikinama nuo 2018 m. gegužės 25 d.

2. Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šį reglamentą. <...>“

Liuksemburgo teisė

15 2019 m. sausio 13 d. Įstatymo dėl tikrųjų savininkų registro įsteigimo (*Mémorial A*, 2019, Nr. 15, toliau – 2019 m. sausio 13 d. įstatymas) 2 straipsnyje numatyta:

„Vadovaujant ministrui, kuriam viena iš pavestų sričių yra teisingumas, įsteigiamas „Registre des bénéficiaires effectifs“ (Tikrųjų savininkų registras, sutrumpintai – RBE), kurio paskirtis – saugoti ir pateikti informaciją apie tikruosius įregistruotų subjektų savininkus.“

16 Šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Tikrųjų savininkų registre turi būti įrašyta ir jame saugoma ši su tikraisiais įregistruotų subjektų savininkais susijusi informacija:

1° pavardė;

2° vardas (-ai);

3° pilietybė (-ės);

4° gimimo diena;

5° gimimo mėnuo;

6° gimimo metai;

7° gimimo vieta;

8° gyvenamosios vietos šalis;

9° tikslus privatus adresas arba tikslus darbo adresas <...>

<...>

10° asmenų, įtrauktų į nacionalinį Fizinių asmenų registrą atveju: identifikacinis numeris;

11° asmenų nerezidentų, neįtrauktų į nacionalinį Fizinių asmenų registrą, atveju: užsienio identifikacinis numeris;

12° turimų naudos teisių pobūdis;

13° turimų naudos teisių apimtis.“

17 Minėto įstatymo 11 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Vykdydamos savo funkcijas nacionalinės institucijos turi prieigą prie 3 straipsnyje nurodytos informacijos.“

18 To paties įstatymo 12 straipsnyje numatyta:

„Bet kuris asmuo gali susipažinti su 3 straipsnio 1 dalies 1-8, 12 ir 13° punktuose nurodyta informacija.“

19 2019 m. sausio 13 d. įstatymo 15 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyta:

„(1) Kiekvienu konkrečiu atveju ir toliau nurodytomis išimtinėmis aplinkybėmis įregistruotas subjektas ar tikrasis savininkas pateikdami valdytojui tinkamai motyvuotą prašymą gali paprašyti, kad prieiga prie 3 straipsnyje nurodytos informacijos būtų suteikta tik nacionalinėms valdžios institucijoms, kredito įstaigoms ir finansų įstaigoms, taip pat valstybės pareigūnų statusu veikiantiems antstoliams ir notarams, jei ši prieiga tikrajam savininkui sukeltų neproporcingą riziką, sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, smurto ar bauginimo riziką arba jei tikrasis savininkas yra nepilnametis ar kitaip teisiškai neveiksnius.“

(2) Valdytojas laikinai apriboja prieigą prie 3 straipsnyje nurodytos informacijos, suteikdamas galimybę ją gauti tik nacionalinės valdžios institucijoms, nuo prašymo gavimo dienos iki pranešimo apie savo sprendimą dienos, o jeigu prašymas atmetamas – papildomą 15 dienų laikotarpį. Jeigu sprendimas dėl atsisakymo apskundžiamas, prieiga prie informacijos ribojama tol, kol sprendimas dėl atsisakymo gali būti skundžiamas.“

Pagrindinės bylos ir prejudiciniai klausimai

Byla C-37/20

- 20 YO, nekilnojamojo turto bendrovė, remdamasi 2019 m. sausio 13 d. įstatymo 15 straipsniu, pateikė LBR prašymą, kad galimybė susipažinti su informacija apie WM, kaip tikrąjį šių bendrovių savininką, būtų suteikta tik šioje nuostatoje nurodytiems subjektams, motyvuodama tuo, kad dėl plačiosios visuomenės galimybės susipažinti su šia informacija WM ir jo šeimai akivaizdžiai, realiai ir nedelsiant sukeliama neproporcinga rizika, sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, smurto ar bauginimo rizika. 2019 m. lapkričio 20 d. sprendimu šis prašymas buvo atmestas.
- 21 2019 m. gruodžio 5 d. WM pareiškė ieškinį *tribunal d'arrondissement de Luxembourg* (Liuksemburgo apygardos teismas) ir jame nurodė, kad kaip YO ir kai kurių kitų bendrovių vadovui ir tikrajam savininkui jam dažnai tenka lankytis nestabilios politinės santvarkos šalyse, kurioms būdingas didelis nusikalstamumas, taigi dėl to jam kyla didelė pagrobimo, neteisėto laisvės atėmimo, smurto ir net mirties rizika.
- 22 LBR nesutinka su tokiais argumentais ir mano, kad WM situacija neatitinka 2019 m. sausio 13 d. įstatymo 15 straipsnio reikalavimų, todėl jis negali remtis nei „išimtinėmis aplinkybėmis“, nei jokia kita šiame straipsnyje nurodyta rizika.
- 23 Šiuo aspektu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, kaip reikia aiškinti sąvokas „išimtinės aplinkybės“, „rizika“ ir „neproporcinga“ rizika, kaip tai suprantama pagal iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 9 dalį.

24 Šiomis aplinkybėmis *Tribunal d'arrondissement de Luxembourg* (Liuksemburgo apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylų nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. „Išimtinių aplinkybių“ sąvoka

- a) Ar [iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849] 30 straipsnio 9 dalis, pagal kurią prieigos prie informacijos apie tikruosius savininkus apribojimas siejamas su „[n]acionalinėje teisėje nustatytais išimtinėmis aplinkybėmis“, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją leidžiama nacionalinėje teisėje apibrėžti „išimtinės aplinkybės“ tik kaip atitinkančias „neproporcingą [riziką,] sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, smurto ar bauginimo riziką“, t. y. sąvokas, kurios [iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849] 30 straipsnio 9 dalyje jau yra nurodytos kaip prieigos apribojimo taikymo sąlyga?
- b) Jei atsakymas į pirmojo klausimo a) punktą būtų neigiamas ir jei nacionalinėje teisėje, kuria perkeliama ši direktyvos nuostata, sąvoka „išimtinės aplinkybės“ yra apibrėžta tik kaip netinkama nuoroda į „neproporcingą [riziką,] sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, smurto ar bauginimo riziką“, ar [iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849] 30 straipsnio 9 dalis turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nacionaliniam teismui leidžiama nekreipti dėmesio į „išimtinių aplinkybių“ reikalavimą, ar šis teismas turi užpildyti nacionalinės teisės aktų leidėjo paliktą spragą ir apibrėžti sąvoką „išimtinės aplinkybės“ savo jurisprudencijoje? Pastaruoju atveju, kadangi [iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849] 30 straipsnio 9 dalyje nurodyta, jog šio reikalavimo turinys turi būti apibrėžtas nacionalinėje teisėje, ar <...> Teisingumo Teismas gali padėti nacionaliniam teismui atlikti jo užduotį? Jei į šį paskutinį klausimą būtų atsakyta teigiamai, kokiomis gairėmis turėtų vadovautis nacionalinis teismas, apibrėždamas sąvokos „išimtinės aplinkybės“ turinį?

2) „Rizikos“ sąvoka

- a) Ar [iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849] 30 straipsnio 9 dalis, pagal kurią prieigos prie informacijos apie tikruosius savininkus apribojimas siejamas su „neproporcinga [rizika,] sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, smurto ar bauginimo rizik[a]“, turi būti aiškinama kaip nuoroda į aštuonis atvejus, iš kurių pirmasis – tai bendro pobūdžio rizika, kuriai taikoma neproporcingumo sąlyga, o kiti septyni – tai konkrečių rūšių rizika, kuriai netaikoma neproporcingumo sąlyga, arba kaip nuoroda į septynis atvejus, iš kurių kiekvienas atitinka konkrečią rizikos rūšį ir kiekvienam iš jų taikoma neproporcingumo sąlyga?
- b) Ar [iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849] 30 straipsnio 9 dalis, pagal kurią prieigos prie informacijos apie [tikruosius] savininkus apribojimas siejamas su „rizika“, turi būti aiškinama taip, kad šios rizikos buvimo ir masto vertinimas turi būti atliekamas atsižvelgiant tik į ryšius, siejančius [tikrąjį savininką] su juridiniu asmeniu, kurio atžvilgiu konkrečiai [tikrasis] savininkas prašo apriboti prieigą prie informacijos apie jo statusą, ar turi būti atsižvelgta į aptariamo tikrojo savininko ryšius su kitais juridiniais asmenimis? Jei reikia atsižvelgti į ryšius su kitais juridiniais asmenimis, ar turi reikšmės tik tikrojo savininko statusas kitų juridinių asmenų atžvilgiu, ar turi būti atsižvelgta į bet kokį ryšį su kitais juridiniais asmenimis? Jei reikia atsižvelgti į bet kokį ryšį su kitais juridiniais asmenimis, ar šio ryšio pobūdis turi įtakos vertinant rizikos buvimą ir mastą?

c) Ar [iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849] 30 straipsnio 9 dalis, pagal kurią prieigos prie informacijos apie [tikruosius] savininkus apribojimas siejamas su „rizika“, turi būti aiškinama taip, kad su prieigos ribojimu susijusi apsauga netaikoma, kai ši informacija, atsižvelgiant į kitus įrodymus, kuriuos tikrasis savininkas pateikė pagrįsdamas jam kylančios „rizikos“ buvimą ir mastą, yra lengvai prieinama trečiosioms šalims kitais būdais?

3. „Neproporcingos“ rizikos sąvoka

Į kokius skirtingus interesus reikia atsižvelgti taikant [iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849] 30 straipsnio 9 dalį, pagal kurią prieigos prie informacijos apie tikruosius savininkus apribojimas siejamas su „neproporcinga“ rizika?“

Byla C-601/20

- 25 *Sovim* pateikė LBR prašymą pagal 2019 m. sausio 13 d. įstatymo 15 straipsnį siekdama, kad prieiga prie RBE esančios informacijos apie jos tikrąjį savininką būtų suteikta tik šioje nuostatoje nurodytiems subjektams. 2020 m. vasario 6 d. sprendimu šis prašymas buvo atmestas.
- 26 2020 m. vasario 24 d. *Sovim* pateikė ieškinį prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme.
- 27 Pirmiausia ši bendrovė prašo, kad būtų netaikomi 2019 m. sausio 13 d. įstatymo 12 straipsnis, pagal kurį galimybė susipažinti su tam tikra RBE nurodyta informacija suteikiama „kiekvienam asmeniui“, ir (arba) šio įstatymo 15 straipsnis, ir kad jos pagal šio įstatymo 3 straipsnį pateikta informacija nebūtų viešai prieinama.
- 28 Šiuo klausimu *Sovim*, pirma, teigia, kad suteikiant visuomenei galimybę sužinoti jos tikrojo savininko tapatybę ir asmens duomenis būtų pažeista teisė į privataus ir šeimos gyvenimo apsaugą bei teisė į asmens duomenų apsaugą, kurios įtvirtintos atitinkamai Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 7 ir 8 straipsniuose.
- 29 Iš tikrųjų, šios bendrovės nuomone, iš dalies pakeista Direktyva 2015/849, kuria remiantis Liuksemburgo teisės sistemoje atsirado 2019 m. sausio 13 d. įstatymas, siekiama nustatyti tikruosius pinigų plovimui ir teroristų finansavimui naudojamų bendrovių savininkus bei užtikrinti verslo santykių saugumą ir pasitikėjimą rinkomis. Vis dėlto neaišku, kaip visuomenės galimybė susipažinti, netaikant jokios kontrolės, su RBE saugomais duomenimis, leistų pasiekti minėtus tikslus.
- 30 Antra, *Sovim* teigia, kad visuomenės galimybė susipažinti su RBE esančiais asmens duomenimis pažeidžia kai kurias BDAR nuostatas, būtent, tam tikrus pagrindinius principus, įtvirtintus jo 5 straipsnio 1 dalyje.
- 31 Papildomai *Sovim* prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismo prašo konstatuoti, kad nagrinėjamu atveju kyla neproporcinga rizika, kaip tai suprantama pagal 2019 m. sausio 13 d. įstatymo 15 straipsnio pirmą pastraipą, ir tuo remiantis nurodyti LBR apriboti prieigą prie šio įstatymo 3 straipsnyje nurodytos informacijos.
- 32 Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad 2019 m. sausio 13 d. įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje numatyta, jog LBR turi kiekvienu konkrečiu atveju įvertinti, ar yra išimtinių aplinkybių, pateisinančių prieigos prie RBE ribojimą. Nors dėl šio įstatymo

Teisingumo Teismui jau buvo pateikti keli klausimai byloje C-37/20 dėl sąvokų „išimtinės aplinkybės“, „rizika“ ir „neproporcinga“ rizika išaiškinimo, šioje byloje taip pat kyla kitų problemų, visų pirma dėl to, ar plačiosios visuomenės prieiga prie tam tikrų RBE duomenų atitinka Chartiją ir BDAR.

33 Šiomis aplinkybėmis *tribunal d'arrondissement de Luxembourg* (Liuksemburgo apygardos teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus:

„1. Ar [Direktyvos 2018/843] 1 straipsnio 15 dalies c punktas, kuriuo [Direktyvos 2015/849] 30 straipsnio 5 dalies pirma pastraipa pakeista taip, kad valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad informaciją apie tikruosius savininkus visais atvejais galėtų gauti bet kuris plačiosios visuomenės atstovas, nereikalaujant jokio pateisinimo dėl teisėto intereso, galioja:

- atsižvelgiant į [Chartijos] 7 straipsnyje, siejant jį su Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsniu, užtikrinamą teisę į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą, turint omenyje tikslus, nurodytus, be kita ko, Direktyvos 2018/843 30 ir 31 konstatuojamosiose dalyse, visų pirma kovoti su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu; ir
- atsižvelgiant į Chartijos 8 straipsnyje užtikrinamą teisę į asmens duomenų apsaugą, kiek ja siekiama, be kita ko, užtikrinti teisėtą, sąžiningą ir skaidrų duomenų tvarkymą duomenų subjekto atžvilgiu, duomenų rinkimo ir tvarkymo tikslų ribojimą ir duomenų kiekio mažinimą?

2. a) Ar Direktyvos 2018/843 1 straipsnio 15 dalies g punktas turi būti aiškinamas taip, kad jame nurodytos išimtinės aplinkybės, kai valstybės narės gali numatyti nuo galimybės gauti visą informaciją apie tikruosius savininkus arba jos dalį leidžiančias nukrypti nuostatas, jeigu dėl plačiosios visuomenės prieigos prie informacijos tikrajam savininkui kiltų neproporcinga rizika, sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, smurto ar bauginimo rizika, gali būti pripažintos tik pateikus įrodymus dėl tikrajam savininkui faktiškai tenkančios neproporcingos sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, smurto ar bauginimo rizikos, kuri yra išimtinė, akivaizdi, reali ir esama?

b) Jeigu į pirmesnę klausimą būtų atsakyta teigiamai: ar taip aiškinamas Direktyvos 2018/843 1 straipsnio 15 punkto g papunktis galioja, atsižvelgiant į Chartijos 7 straipsnyje užtikrinamą teisę į privataus ir šeimos gyvenimo gerbimą ir Chartijos 8 straipsnyje užtikrinamą teisę į asmens duomenų apsaugą?

3) a) Ar [BDAR] 5 straipsnio 1 dalies a punktas, pagal kurį įpareigojama duomenų subjekto duomenis tvarkyti teisėtai, sąžiningai ir skaidriai, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiama,

- kad tikrojo savininko asmens duomenys, įtraukti į tikrųjų savininkų registrą, įsteigtą pagal Direktyvos 2015/849 30 straipsnį, iš dalies pakeistą Direktyvos 2018/843 1 straipsnio 15 punktu, būtų prieinami plačiam visuomenei be jokios kontrolės ar visuomenės atstovui nepateikiant jokio pateisinimo ir neinformuojant duomenų subjekto (tikrojo savininko), kas susipažino su šiais duomenimis; ir

- kad tokio tikrųjų savininkų registro duomenų valdytojas suteiktų prieigą prie tikrųjų savininkų asmens duomenų neribotam skaičiui asmenų, kurio neįmanoma nustatyti?
- b) Ar [BDAR] 5 straipsnio 1 dalies b punktas, pagal kurį įpareigojama riboti duomenų tvarkymo tikslus, turi būti aiškinamas taip, kad pagal jį nedraudžiama, jog tikrojo savininko asmens duomenys, įtraukti į tikrųjų savininkų registrą, įsteigtą pagal [iš dalies pakeistos] Direktyvos 2015/849 30 straipsnį, būtų prieinami plačiajai visuomenei, šių duomenų valdytojui negalint užtikrinti, kad šie duomenys būtų naudojami išimtinai tuo tikslu, dėl kurio jie buvo surinkti, t. y. iš esmės siekiant kovoti su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, t. y. tikslu, kurio laikymosi plačioji visuomenė, nebūdama tam skirta institucija, neužtikrina?
- c) Ar [BDAR] 5 straipsnio 1 dalies c punktas, pagal kurį įpareigojama mažinti duomenų kiekį, turi būti aiškinamas taip, kad juo nedraudžiama leisti plačiajai visuomenei per tikrųjų savininkų registrą, įsteigtą pagal Direktyvos 2015/849 30 straipsnį, susipažinti ne tik su informacija, susijusia su tikrojo savininko vardu, pavarde, gimimo mėnesiu ir metais, pilietybe, gyvenamosios vietos šalimi ir jo turimų naudos teisių pobūdžiu ir apimtimi, bet ir su jo gimimo data ir vieta?
- d) Ar pagal [BDAR] 5 straipsnio 1 dalies f punktą, pagal kurį įpareigojama, kad duomenys būtų tvarkomi užtikrinant tinkamą asmens duomenų saugumą, įskaitant apsaugą nuo duomenų tvarkymo be leidimo arba neteisėto duomenų tvarkymo, taip užtikrinant šių duomenų vientisumą ir konfidencialumą, nėra draudžiama neribota ir besąlyginė prieiga prie tikrųjų savininkų asmens duomenų, prieinamų tikrųjų savininkų registre, įsteigtame pagal [iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849] 30 straipsnį, neprisiimant įsipareigojimo saugoti šių duomenų konfidencialumą?
- e) Ar [BDAR] 25 straipsnio 2 dalis, kurioje užtikrinama standartizuotoji duomenų apsauga, pagal kurią užtikrinama, be kita ko, kad su asmens duomenimis, standartizuotai be fizinio duomenų subjekto įsikišimo negalėtų susipažinti neribotas skaičius fizinių asmenų, turi būti aiškinama taip, kad pagal ją nedraudžiama:
 - nereikalauti, kad plačiosios visuomenės atstovai, siekiantys susipažinti su tikrojo savininko asmens duomenimis, registruotųsi tikrųjų savininkų registro, įsteigto pagal [iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849] 30 straipsnį, interneto svetainėje; ir
 - minėtam tikrajam savininkui nepateikti jokios informacijos apie susipažinimą su šiame registre saugomais jo asmens duomenimis; ir
 - netaikyti jokio apribojimo, susijusio su nagrinėjamų asmens duomenų apimtimi ir prieinamumu, atsižvelgiant į jų tvarkymo tikslą?
- f) Ar [BDAR] 44–50 straipsniai, kuriuose nustatomos griežtos asmens duomenų perdavimo į trečiąją valstybę sąlygos, turi būti aiškinami taip, kad pagal juos nedraudžiama, jog tokie tikrojo savininko duomenys, įtraukti į tikrųjų savininkų registrą, įsteigtą pagal [iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849] 30 straipsnį, būtų visais atvejais prieinami kiekvienam plačiosios visuomenės atstovui, nepagrindžiant jokio teisėto intereso ir netaikant jokių apribojimų, susijusių su šios visuomenės buvimo vieta?“

Dėl prejudicinių klausimų

Dėl byloje C-601/20 pateikto pirmojo klausimo

- 34 Pirmuoju klausimu byloje C-601/20 prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar, atsižvelgiant į Chartijos 7 ir 8 straipsnius, galioja Direktyvos 2018/843 1 straipsnio 15 punkto c papunktis, kiek šia nuostata iš dalies pakeistas Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos c punktas ir jo pakeistoje redakcijoje numatyta, kad valstybės narės turi užtikrinti, jog informaciją apie jų teritorijoje įsteigtų bendrovių ir kitų juridinių asmenų tikruosius savininkus visais atvejais galėtų gauti bet kuris plačiosios visuomenės atstovas.

Dėl Chartijos 7 ir 8 straipsniuose užtikrintų teisių suvaržymo, kuri lemia plačiajai visuomenei suteikta galimybė susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus

- 35 Chartijos 7 straipsnyje užtikrinama kiekvieno asmens teisė į tai, kad būtų gerbiamas jo privatus ir šeimos gyvenimas, būsto neliečiamybė ir komunikacijos slaptumas, o Chartijos 8 straipsnio 1 dalyje kiekvienam asmeniui aiškiai suteikiama teisė į jo asmens duomenų apsaugą.
- 36 Kaip matyti iš Direktyvos 2015/849, kuri buvo iš dalies pakeista, 30 straipsnio 1 ir 3 dalių, valstybės narės turi užtikrinti, kad jų teritorijoje įsteigtos bendrovės ir kiti juridiniai asmenys turėtų pareigą gauti ir saugoti tinkamą, tikslią ir aktualią informaciją apie savo tikruosius savininkus ir kad ši informacija būtų saugoma centriname registre kiekvienoje valstybėje narėje. Pagal šios direktyvos 3 straipsnio 6 punktą tikrieji savininkai yra fizinis (-iai) asmuo (-enys), kuris (-ie) faktiškai yra kliento savininkas (-ai) arba jį kontroliuoja, ir (arba) fizinis (-iai) asmuo (-enys), kurio (-ių) vardu yra vykdomas sandoris ar veikla.
- 37 Pagal iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos c punktą reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų, jog informaciją apie tikruosius savininkus visais atvejais galėtų gauti „bet kuris plačiosios visuomenės atstovas“, o antroje pastraipoje patikslinta, kad taip nurodytiems asmenims leidžiama gauti „bent tokią informaciją: tikrojo savininko vardą ir pavardę, gimimo metus ir mėnesį, gyvenamosios vietos šalį ir pilietybę, taip pat jo turimų naudos teisių pobūdį ir apimtį“. Šio 30 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje pridurta, kad „valstybės narės nacionalinėje teisėje nustatytais sąlygomis gali suteikti prieigą prie papildomos informacijos, pagal kurią galima identifikuoti tikrąjį savininką“, t. y. informacijos, kuri „apima bent gimimo datą arba kontaktinius duomenis vadovaujantis duomenų apsaugos taisyklėmis“.
- 38 Šiuo klausimu reikia pažymėti: kadangi minėtoje 30 straipsnio 5 dalyje nurodyti duomenys – tai informacija apie fizinius asmenis, kurių tapatybė nustatyta, t. y. tikruosius valstybių narių teritorijoje įsteigtų bendrovių ir kitų juridinių asmenų savininkus, bet kurio plačiosios visuomenės atstovo prieiga prie tokios informacijos daro poveikį Chartijos 7 straipsnyje įtvirtintai pagrindinei teisei į privataus gyvenimo gerbimą (pagal analogiją žr. 2022 m. birželio 21 d. Sprendimo *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 94 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją), ir šiomis aplinkybėmis nesvarbu, ar atitinkami duomenys gali būti susiję su profesine veikla (pagal analogiją žr. 2010 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Volker und Markus Schecke ir Eifert*, C-92/09 ir C-93/09, EU:C:2010:662, 59 punktą). Be to, toks minėtų duomenų atskleidimas plačiajai visuomenei yra asmens duomenų tvarkymas, kuriam taikomas Chartijos 8 straipsnis (pagal analogiją žr. 2010 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Volker und Markus Schecke ir Eifert*, C-92/09 ir C-93/09, EU:C:2010:662, 52 ir 60 punktus).

- 39 Taip pat reikia pažymėti, kad, kaip matyti iš Teisingumo Teismo suformuotos jurisprudencijos, asmens duomenų atskleidimas tretiesiems asmenims yra Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymas, nesvarbu, kaip pateikta informacija bus naudojama vėliau. Šiuo klausimu nelabai svarbu, ar atitinkama su privačiu gyvenimu susijusi informacija yra neskelbtina ir ar dėl šio suvaržymo suinteresuotieji asmenys galbūt patyrė nepatogumų (žr. 2022 m. birželio 21 d. Sprendimo *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 96 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 40 Taigi iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalyje numatyta plačiosios visuomenės galimybė susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus yra Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų teisių suvaržymas.
- 41 Dėl šio suvaržymo masto reikia pažymėti, kad tiek, kiek plačiau visuomenei atskleidžiama informacija susijusi su tikrojo savininko tapatybe ir jo turimų naudos teisių bendrovėse ar kituose juridiniuose asmenyse, pobūdžiu ir apimtimi, ji gali padėti daugiau ar mažiau (priklauso nuo to, kas numatyta nacionalinėje teisėje) išsiaiškinti tam tikrus asmens tapatybės duomenis, atitinkamo asmens turtinę padėtį, taip pat konkrečius ekonominius sektorius, šalis ir įmones, į kuriuos jis investavo.
- 42 Dar reikia pridurti, kad toks šios informacijos atskleidimas plačiau visuomenei reiškia, kad ji gali būti prieinama potencialiai neribotam skaičiui asmenų, todėl toks asmens duomenų tvarkymas gali leisti asmenims, kurie dėl su šios priemonės tikslu nesusijusių priežasčių siekia gauti informacijos apie tikrojo savininko turtinę ir finansinę padėtį, laisvai susipažinti su šiais duomenimis (pagal analogiją žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 102 ir 103 punktus). Ši galimybė dar mažiau ribojama, kai, kaip yra Liuksemburge, su nagrinėjamais duomenimis galima susipažinti internete.
- 43 Be to, pasekmės duomenų subjektams dėl galimo piktnaudžiavimo naudojant jų asmens duomenis, gali būti dar didesnės dėl to, kad, atskleidus plačiau visuomenei šiuos duomenis, jie gali būti ne tik laisvai prieinami, bet ir saugomi bei platinami ir kad dėl tokio vėlesnio tvarkymo šiems asmenims tampa dar sunkiau, gal net neįmanoma, veiksmingai apsiginti nuo piktnaudžiavimo.
- 44 Taigi iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos c punkte numatyta plačiosios visuomenės galimybė susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus yra didelis atitinkamai Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymas (pagal analogiją žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 105 punktą).

Dėl suvaržymo, kurį lemia plačiosios visuomenės prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus, pateisinimo

- 45 Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintos pagrindinės teisės nėra absoliučios ir turi būti vertinamos atsižvelgiant į jų visuomeninę paskirtį (žr. 2022 m. birželio 21 d. Sprendimo *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 112 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 46 Chartijos 52 straipsnio 1 dalies pirmame sakinyje numatyta, kad bet koks jos pripažintų teisių ir laisvių įgyvendinimo apribojimas turi būti numatytas įstatymo ir nekeisti šių teisių ir laisvių esmės. Pagal Chartijos 52 straipsnio 1 dalies antrą sakinį, remiantis proporcingumo principu, tokių teisių ir laisvių apribojimai galimi tik tuo atveju, kai jie būtini ir tikrai atitinka Sąjungos

pripažintus bendruosius interesus arba reikalingi kitų teisėms ir laisvėms apsaugoti. Šiuo klausimu Chartijos 8 straipsnio 2 dalyje patikslinta, kad asmens duomenys, be kita ko, turi būti tvarkomi „tik konkrečioms tikslams ir tik atitinkamam asmeniui sutikus ar kitais įstatymo nustatytais teisėtais pagrindais“.

– *Dėl proporcingumo principo laikymosi*

- 47 Reikalavimas, kad bet koks pagrindinių teisių įgyvendinimo apribojimas būtų numatytas įstatymo, reiškia, jog pačiame teisės akte, kuriuo leidžiamas šių teisių suvaržymas, turi būti apibrėžta atitinkamos teisės įgyvendinimo apribojimo apimtis, turint omenyje, pirma, kad toks reikalavimas nedraudžia, jog šis apribojimas būtų suformuluotas pakankamai atvirai, kad jį būtų galima pritaikyti skirtingoms aplinkybėms ir kintančioms situacijoms, ir, antra, kad prireikus Teisingumo Teismas gali aiškindamas patikslinti konkrečią apribojimo apimtį, atsižvelgdamas tiek į nagrinėjamo Sąjungos teisės akto formuluotę, tiek į jo bendrą struktūrą ir juo siekiamus tikslus, aiškinamus atsižvelgiant į Chartijoje įtvirtintas pagrindines teises (2022 m. birželio 21 d. Sprendimo *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 114 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).
- 48 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad Chartijos 7 ir 8 straipsniuose garantuojamų pagrindinių teisių įgyvendinimo apribojimas, kurį lemia plačiosios visuomenės galimybė susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, yra numatytas Sąjungos teisėkūros procedūra priimtame akte, t. y. iš dalies pakeistoje Direktyvoje 2015/849. Be to, jos 30 straipsnio 1 ir 5 dalyse numatyta, pirma, kad plačioji visuomenė turi prieigą prie duomenų, susijusių su tikrųjų savininkų tapatybe ir jų turimomis naudomis teisėmis, patikslinant, kad šie duomenys turi būti adekvatūs, tikslūs ir aktualūs, ir aiškiai išvardijami kai kurie iš šių duomenų, su kuriais turi būti leista susipažinti bet kuriam plačiosios visuomenės atstovui. Antra, šio 30 straipsnio 9 dalyje nustatytos sąlygos, kurioms esant valstybės narės gali numatyti tokios prieigos išimtis.
- 49 Šiomis aplinkybėmis reikia konstatuoti, kad laikytasi teisėtumo principo.

– *Dėl Chartijos 7 ir 8 straipsniuose užtikrinamų pagrindinių teisių esmės paisymo*

- 50 Dėl Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių esmės paisymo reikia pažymėti, kad informacija, į kurią aiškiai daroma nuoroda iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje, gali būti suskirstyta į dvi atskiras duomenų kategorijas: pirmoji apima duomenis, susijusius su tikrojo savininko tapatybe (vardas ir pavardė, gimimo metai ir mėnuo bei pilietybė), o antroji – ekonominius duomenis (turimų naudoms teisių pobūdis ir apimtis).
- 51 Be to, nors tiesa, kad iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje, kaip matyti iš vartojamo žodžio „bent“, nepateikiamas išsamus duomenų, su kuriais turi būti leista susipažinti bet kuriam plačiosios visuomenės atstovui, sąrašas, o šios 30 straipsnio 5 dalies trečioje pastraipoje nurodyta, kad valstybės narės turi teisę suteikti prieigą prie papildomos informacijos, vis dėlto to 30 straipsnio 1 dalyje numatyta, kad galima gauti, saugoti ir vadinasi pateikti visuomenei tik „adekvačią“ informaciją apie tikruosius savininkus ir jų turimas naudoms teises, tad negalima pateikti informacijos, kuri nėra adekvačiai susijusi su šios direktyvos tikslais.

- 52 Taigi negalima konstatuoti, kad tokią sąsają turinčios informacijos atskleidimas plačiajai visuomenei kaip nors pažeistų Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių esmę.
- 53 Šiomis aplinkybėmis taip pat reikia pažymėti, kad iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 41 straipsnio 1 dalyje aiškiai numatyta, kad pagal šią direktyvą atliekamam asmens duomenų tvarkymui taikoma į nacionalinę teisę perkelta Direktyva 95/46, taigi ir BDAR, kurio 94 straipsnio 2 dalyje patikslinta, kad nuorodos į šią direktyvą laikomos nuorodomis į šį reglamentą. Vadinas, neginčijama, kad bet koks informacijos rinkimas, saugojimas ir atskleidimas pagal iš dalies pakeistą Direktyvą 2015/849 turi visiškai atitikti BDAR nustatytus reikalavimus.
- 54 Šiomis aplinkybėmis suvaržymas, kurį lemia iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos c punkte numatyta galimybė plačiajai visuomenei susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, nepažeidžia Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių esmės.
- *Sąjungos pripažįstamas bendrojo intereso tikslas*
- 55 Iš dalies pakeista Direktyva 2015/849, kaip matyti iš jos 1 straipsnio 1 dalies teksto, siekiama užkirsti kelią Sąjungos finansų sistemos naudojimui pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tikslais. Šiuo klausimu Direktyvos 2018/843 4 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad šio tikslo siekimas gali būti veiksmingas tik užtikrinus aplinką, nepalankią nusikaltėliams, ir kad bendras Sąjungos ekonominės ir finansinės aplinkos skaidrumo didinimas gali turėti stiprų atgrasomąjį poveikį.
- 56 Konkrečiai dėl plačiosios visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, įtvirtintos Direktyvos 2018/843 1 straipsnio 15 punkto c papunktyje, tikslo pažymėtina, kad šios direktyvos 30 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, jog tokia prieiga visų pirma „leidžia pilietinei visuomenei, įskaitant žiniasklaidą ir pilietinės visuomenės organizacijas, nuodugniau tikrinti informaciją ir padeda išsaugoti pasitikėjimą verslo sandorių ir finansų sistemos sąžiningumu“. Be to, tokia prieiga „gali padėti kovoti su netinkamu bendrovių ir kitų juridinių asmenų bei juridinių struktūrų naudojimu pinigų plovimo arba teroristų finansavimo tikslais (dėl pagalbos tyrimams ir dėl poveikio reputacijai), nes visi, galintys sudaryti sandorius, žino tikrųjų savininkų tapatybę“. Galiausiai ši prieiga „finansų įstaigoms ir valdžios institucijoms (įskaitant trečiųjų valstybių valdžios institucijas), kovojančioms su tokiais nusikaltimais, suteik[ia] didesnes galimybes laiku ir efektyviai gauti informaciją“, „taip pat padėtų atlikti pinigų plovimo, susijusių pirminių nusikaltimų ir teroristų finansavimo tyrimus“.
- 57 Be to, Direktyvos 2018/843 31 konstatuojamojoje dalyje patikslinta, kad „potencialus pasitikėjimo finansų rinkomis padidėjimas turėtų būti laikomas teigiamu šalutiniu poveikiu, o ne tikslu padidinti skaidrumą – tikslas yra sukurti aplinką, kurios naudojimas pinigų plovimo ir teroristų finansavimo tikslais būtų mažiau tikėtinas“.
- 58 Tuo remiantis darytina išvada, kad numatydamas galimybę plačiajai visuomenei susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus Sąjungos teisės aktų leidėjas siekia užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui nustatydamas didesnę skaidrumą leidžiančią užtikrinti aplinką, kuri mažiau galėtų būti naudojama šiais tikslais.

- 59 Šis tikslas yra bendrojo intereso tikslas, kuriuo galima pateisinti net ir didelius Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymus (šiuo klausimu žr. 2022 m. birželio 21 d. Sprendimo *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 122 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 60 Be to, tiek, kiek šiomis aplinkybėmis Europos Sąjungos Taryba aiškiai remiasi skaidrumo principu, išplaukiančiu iš ESS 1 ir 10 straipsnių ir SESV 15 straipsnio, reikia pažymėti, kad šis principas, kaip pažymi pati ši institucija, leidžia užtikrinti geresnį piliečių dalyvavimą sprendimų priėmimo procese ir garantuoti didesnę administracijos legitimumą, veiksmingumą ir atskaitomybę piliečiams mastą demokratinėje sistemoje (2010 m. lapkričio 9 d. Sprendimo *Volker und Markus Schecke ir Eifert*, C-92/09 ir C-93/09, EU:C:2010:662 68 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).
- 61 Vadinasi, nors šiuo aspektu minėtas principas visų pirma įgyvendinamas taikant institucinio ir procedūrinio skaidrumo reikalavimus viešajai veiklai, įskaitant valstybės lėšų naudojimą, tokio ryšio su viešosios institucijomis nėra, kai, kaip šiuo atveju, nagrinėjama priemonė siekiama plačiai visuomenei suteikti prieigą prie duomenų apie privačių tikrųjų savininkų tapatybę ir jų naudos teisių, turimų bendrovėse ar kituose juridiniuose asmenyse, pobūdį ir apimtį.
- 62 Taigi skaidrumo principas, įtvirtintas ESS 1 ir 10 straipsniuose ir SESV 15 straipsnyje, savaime negali būti laikomas bendrojo intereso tikslu, galinčiu pateisinti Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymą, kurį lemia plačiosios visuomenės galimybė susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus.
- *Dėl nagrinėjamo suvaržymo tinkamumo, būtinumo ir proporcingumo*
- 63 Pagal suformuotą jurisprudenciją priemonių, kuriomis ribojamos Chartijos 7 ir 8 straipsniuose garantuojamos teisės, proporcingumas reikalauja, kad būtų laikomasi ne tik tinkamumo ir būtinumo reikalavimų, bet ir reikalavimo, kad tokios priemonės būtų proporcingos siekiamam tikslui (šiuo klausimu žr. 2022 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Commissioner of An Garda Síochána ir kt.*, C-140/20, EU:C:2022:258, 93 punktą).
- 64 Konkrečiau kalbant, asmens duomenų apsaugos išimtys ir jos apribojimai turi būti tokie, kad neviršytų to, kas tikrai būtina, turint omenyje, kad kai galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, kad būtų pasiekti teisėti tikslai, reikia taikyti mažiausiai suvaržančią. Be to, bendrojo intereso tikslo negalima siekti neatsižvelgiant į tai, kad jis turi būti derinamas su pagrindinėmis teisėmis, kurioms daro įtaką atitinkama priemonė, nustatant pusiausvyrą tarp bendrojo intereso tikslo ir nagrinėjamų teisių, siekiant užtikrinti, kad šia priemone sukelti nepatogumai nebūtų neproporcingi siekiamiems tikslams. Taigi Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų teisių ribojimo pateisinimas turi būti vertinamas atsižvelgiant į suvaržymo, kurį lemia toks ribojimas, mastą ir tikrinant, ar šiuo ribojimu siekiamo bendrojo intereso tikslo svarba jį atitinka (šiuo klausimu žr. 2022 m. balandžio 26 d. Sprendimo *Lenkija / Parlamentas ir Taryba*, C-401/19, EU:C:2022:297, 65 punktą ir 2022 m. birželio 21 d. Sprendimo *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 115 ir 116 punktus ir juose nurodytą jurisprudenciją).
- 65 Tam, kad būtų tenkinamas proporcingumo reikalavimas, nagrinėjamame suvaržymą nustatančiame teisės akte turi būti numatytos aiškios ir tikslios nuostatos, kuriomis būtų reglamentuojamas jame nustatytų priemonių turinys ir taikymas ir nustatomi minimalūs reikalavimai, kad duomenų subjektams būtų suteikta pakankamai garantijų, leidžiančių veiksmingai apsaugoti jų asmens duomenis nuo piktnaudžiavimo pavojų. Konkrečiai jame turi būti nurodyta, kokiomis aplinkybėmis ir sąlygomis gali būti imamasi tokių duomenų tvarkymą

numatančių priemonių, taip užtikrinant, kad suvaržymas neviršytų to, kas tikrai būtina. Būtinybė turėti tokias garantijas yra dar svarbesnė, kai asmens duomenys tampa prieinami plačiajai visuomenei, taigi potencialiai neribotam skaičiui asmenų, ir gali atskleisti neskelbtiną informaciją apie atitinkamus asmenis (šiuo klausimu žr. 2022 m. birželio 21 d. Sprendimo *Ligue des droits humains*, C-817/19, EU:C:2022:491, 117 punktą ir jame nurodytą jurisprudenciją).

- 66 Pagal šią jurisprudenciją reikia patikrinti, pirma, ar tai, kad plačioji visuomenė gali susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, yra tinkama siekiamam bendrojo intereso tikslui įgyvendinti, antra, ar Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų teisių suvaržymas, kurį lemia tokia prieiga, yra toks, kuris tikrai būtinas, t. y. ar tikslo negalima taip pat veiksmingai pasiekti kitomis priemonėmis, kurios mažiau ribotų šias atitinkamų asmenų pagrindines teises, ir, trečia, ar šis suvaržymas nėra neproporcingas atsižvelgiant į šį tikslą, o tai reiškia, jog būtina palyginti šio tikslo svarbą mastą ir šio suvaržymo mastą.
- 67 Pirma, reikia konstatuoti, kad plačiosios visuomenės prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus gali padėti pasiekti šio sprendimo 58 punkte nurodytą bendrojo intereso tikslą užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, nes šios priegigos viešumas ir dėl jos atsirandantis didesnis skaidrumas prisideda prie aplinkos, kuri mažiau galėtų būti naudojama tokiais tikslais, kūrimo.
- 68 Antra, siekdamas įrodyti plačiosios visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, būtinumą, Taryba ir Komisija daro nuorodą į poveikio vertinimą, pridėtą prie Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos, iš dalies keičiančios Direktyvą (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ir iš dalies keičiančios Direktyvą 2009/101/EB (COM/2016/0450 *final*), pasiūlymo, kuriuo remiantis buvo priimta Direktyva 2018/843. Šių institucijų teigimu, nors Direktyvos 2015/849 redakcijos, galiojusios iki jos pakeitimo Direktyva 2018/843, 30 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos c punkte kiekvieno asmens prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus buvo siejama su sąlyga, kad tas asmuo gali įrodyti „teisėtą interesą“, minėtame poveikio vertinime konstatuota, kad nesuderinus sąvokos „teisėtas interesas“ kilo praktinių sunkumų, todėl buvo nuspręsta, kad tinkamiausia būtų tą sąlygą panaikinti.
- 69 Be to, savo rašytinėse pastabose Parlamentas, Taryba ir Komisija, remdamiesi, be kita ko, Direktyvos 2018/843 30 konstatuojamąja dalimi, nurodo, kad galimybė visuomenei susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, numatyta iš dalies pakeistoje Direktyvoje 2015/849, daro atgrasomąjį poveikį, leidžia vykdyti didesnę kontrolę ir palengvina tyrimus, įskaitant atliekamus trečiųjų šalių valdžios institucijų, o tai negalėtų būti pasiekta kitu būdu.
- 70 Per teismo posėdį Komisijos buvo paprašyta nurodyti, ar tam, kad sumažintų pavojų, jog kiekvieno asmens ar organizacijos pareiga įrodyti „teisėtą interesą“, kaip antai iš pradžių numatyta Direktyvoje 2015/849, dėl šios sąvokos apibrėžties skirtumų valstybėse narėse gali lemti pernelyg didelius galimybes susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus apribojimus, ji svarstė galimybę pasiūlyti suderintą šios sąvokos apibrėžtį.
- 71 Atsakydama į šį klausimą Komisija pažymėjo, kad „teisėto intereso“ kriterijus yra sąvoka, kurios teisinę apibrėžtį sunku pateikti, ir kad, nors buvo numaćiusi galimybę pasiūlyti suderintą šio kriterijaus apibrėžtį, galiausiai atsisakė tai padaryti, motyvuodama tuo, kad net apibrėžus, jį būtų sunku taikyti praktikoje, o jį taikant galėjo būti priimami savavališki sprendimai.

- 72 Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad galimi sunkumai tiksliai apibrėžti atvejus ir sąlygas, kuriomis visuomenė gali susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, negali pateisinti to, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas numatytą galimybę plačiai visuomenei susipažinti su šia informacija (pagal analogiją žr. 2022 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Commissioner of An Garda Síochána ir kt.*, C-140/20, EU:C:2022:258, 84 punktą).
- 73 Be to, nurodytas poveikis ir nuoroda į Direktyvos 2018/843 30 konstatuojamojoje dalyje pateiktus paaiškinimus taip pat negali įrodyti tikros nagrinėjamo suvaržymo būtinybės.
- 74 Iš tiesų, kadangi šioje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad plačiosios visuomenės prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus taip pat leidžia pilietinei visuomenei, įskaitant žiniasklaidą ir pilietinės visuomenės organizacijas, nuodugniau tikrinti informaciją, reikia pažymėti, kad tiek žiniasklaida, tiek pilietinės visuomenės organizacijos, kovojančios su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu, turi teisėtą interesą susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus. Tas pats pasakytina ir apie toje konstatuojamojoje dalyje paminėtus asmenis, kurie nori žinoti kurios nors bendrovės ar kito teisės subjekto tikruosius savininkus dėl to, kad jie gali sudaryti su jais sandorius, arba finansų įstaigas ir valdžios institucijas, kovojančias su pinigų plovimo ir teroristų finansavimo nusikaltimais, jeigu šie subjektai dar neturi prieigos prie atitinkamos informacijos pagal iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos a ir b punktus.
- 75 Be to, nors toje konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad plačiosios visuomenės prieiga prie informacijos apie tikruosius savininkus „gali padėti“ kovoti su netinkamu bendrovių ir kitų juridinių struktūrų naudojimu ir ji „taip pat padėtų“ atlikti baudžiamuosius tyrimus, reikia konstatuoti, kad tokie argumentai taip pat neįrodo, jog ši priemonė yra tikrai būtina siekiant užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui.
- 76 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, negalima teigti, kad Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų teisių suvaržymas, kurį lemia plačiosios visuomenės galimybė susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, yra toks, kuris tikrai būtinas.
- 77 Trečia, dėl argumentų, pateiktų siekiant įrodyti nagrinėjamo suvaržymo proporcingumą, tiek, kiek, be kita ko, iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalyje numatyta plačiosios visuomenės galimybė susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus grindžiama siekiamo bendrojo intereso tikslo ir nagrinėjamų pagrindinių teisių pusiausvyra ir kad yra pakankamų garantijų nuo piktnaudžiavimo rizikos, reikia pridurti štai ką.
- 78 Visų pirma Komisija teigia, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2018/843 34 konstatuojamosios dalies, Sąjungos teisės aktų leidėjas patikslino, kad viešai pateikiami duomenys turi būti riboti, aiškiai ir išsamiai apibrėžti bei bendro pobūdžio, siekiant kuo labiau sumažinti potencialią žalą tikriesiems savininkams. Būtent šiomis aplinkybėmis, remiantis iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalimi, visuomenė gali susipažinti tik su tais duomenimis, kurių tikrai reikia siekiant nustatyti tikruosius savininkus ir jų turimų naudos teisių pobūdį ir apimtį.
- 79 Be to, Parlamentas, Taryba ir Komisija tvirtina, kad galima plačiosios visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus principo išimtis, nes iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 9 dalyje nustatyta, kad „išimtinėmis aplinkybėmis“ „valstybės narės kiekvienu atskiru atveju gali apriboti tokią prieigą prie visos arba dalies informacijos apie tikrąjį savininką“, kai plačiosios visuomenės prieiga prie šios informacijos „tikrajam savininkui

gali sukelti neproporcingą [riziką,] sukčiavimo, pagrobimo, šantažo, turto prievartavimo, priekabiavimo, smurto ar bauginimo riziką arba jei tikrasis savininkas yra nepilnametis ar kitaip teisiškai neveiksnius“.

- 80 Galiausiai ir Parlamentas, ir Komisija pastebi, kad, kaip matyti iš Direktyvos 2015/849 (iš dalies pakeistos), 30 straipsnio 5a dalies, siejamos su Direktyvos 2018/843 36 konstatuojamąja dalimi, valstybės narės informacijos apie tikruosius savininkus atskleidimą gali susieti su reikalavimu užsiregistruoti internetu, kad būtų galima nustatyti šios informacijos prašančio asmens tapatybę. Be to, kaip matyti iš pastarosios direktyvos 38 konstatuojamosios dalies, siekdamos užkirsti kelią piktnaudžiavimui informacija apie tikruosius savininkus, valstybės narės gali nuspręsti šiems pateikti informaciją apie prašymą teikiančią asmenį ir to prašymo teisinį pagrindą.
- 81 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad, kaip priminta šio sprendimo 51 punkte, iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalies antroje pastraipoje numatyta, kad bet kuris plačiosios visuomenės atstovas gali gauti „bent“ šioje nuostatoje nurodytus duomenis, o trečioje pastraipoje pridurta, kad valstybės narės gali suteikti prieigą prie „papildomos informacijos, pagal kurią galima nustatyti tikrąjį savininką“, apimančios „bent“ tikrojo savininko gimimo datą arba kontaktinius duomenis.
- 82 Iš vartojamo žodžio „bent“ matyti, kad pagal šias nuostatas visuomenei leidžiama atskleisti duomenis, kurie nėra pakankamai apibrėžti ar nustatytini. Vadinasi, materialinės teisės normos, kuriomis remiantis suvaržomos Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintos teisės, neatitinka aiškumo ir tikslumo reikalavimo, priminto šio sprendimo 65 punkte (pagal analogiją žr. 2017 m. liepos 26 d. Nuomonės 1/15 (ES ir Kanados PNR susitarimas), EU:C:2017:592, 160 punktą).
- 83 Be to, kiek tai susiję su šio suvaržymo masto, nurodyto šio sprendimo 41-44 punktuose, ir bendrojo intereso tikslo užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui svarbos palyginimu, reikia pripažinti, kad nors šis tikslas, kaip konstatuota šio sprendimo 59 straipsnyje, atsižvelgiant į jo svarbą, gali pateisinti net ir didelius Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų pagrindinių teisių suvaržymus, vis dėlto, pirma, kova su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu visų pirma yra viešosios valdžios institucijų ir tokių subjektų, kaip antai kredito ir finansų įstaigų, kurioms dėl jų veiklos nustatomi specialūs įpareigojimai, kompetencijos sritis.
- 84 Beje, būtent dėl šios priežasties iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose numatyta, kad informaciją apie tikruosius savininkus visais atvejais turi galėti gauti kompetentingos institucijos ir finansinės žvalgybos padaliniai be jokių apribojimų, taip pat įpareigotieji subjektai, kai vykdomas deramas klientų tikrinimas.
- 85 Antra, lyginant su tvarka, kuri buvo numatyta Direktyvos 2015/849 redakcijos, galiojusios iki įsigaliojant Direktyvai 2018/843, 30 straipsnio 5 dalyje ir pagal kurią prieigos galimybę turėjo ne tik kompetentingos institucijos ir kai kurios įstaigos, bet ir bet kuris asmuo arba organizacija, kurie galėjo įrodyti teisėtą interesą, reikia pažymėti, kad pastarojoje direktyvoje įtvirtinta tvarka, pagal kurią bet kuris plačiosios visuomenės atstovas gali susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, daug labiau suvaržomos Chartijos 7 ir 8 straipsniuose garantuojamos pagrindinės teisės, ir šio didesnio suvaržymo negali kompensuoti dėl šios tvarkos, palyginti su pirmąja, galintys atsirasti pranašumai kovojant su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu (pagal analogiją žr. 2022 m. rugpjūčio 1 d. Sprendimo *Vyriausioji tarnybinės etikos komisija*, C-184/20, EU:C:2022:601, 112 punktą).

- 86 Tokiomis aplinkybėmis neprivalomos iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5a ir 9 dalių nuostatos, pagal kurias valstybėms narėms leidžiama atitinkamai informacijos apie tikruosius savininkus atskleidimą sieti su reikalavimu užsiregistruoti internetu ir išimtinėmis aplinkybėmis numatyti plačiosios visuomenės galimybės susipažinti su šia informacija išimtis, savaime negali įrodyti nei siekiamo bendrojo intereso tikslo ir Chartijos 7 ir 8 straipsniuose įtvirtintų asmens teisių pusiausvyros, nei pakankamų garantijų, padedančių atitinkamiems asmenims veiksmingai apsaugoti savo asmens duomenis nuo piktnaudžiavimo rizikos, buvimo.
- 87 Be to, šiomis aplinkybėmis nereikšminga Komisijos nuoroda į 2017 m. kovo 9 d. Sprendimą *Manni* (C-398/15, EU:C:2017:197) dėl įmonių ir jų atstovų pagal įstatymą pareigos skelbti tam tikrus duomenis, įtvirtintos 1968 m. kovo 9 d. Pirmojoje Tarybos direktyvoje 68/151/EEB dėl apsaugos priemonių, kurių valstybės narės, siekdamos suvienodinti tokias apsaugos priemones visoje Bendrijoje, reikalauja iš Sutarties 58 straipsnio antroje pastraipoje apibrėžtų bendrovių, jų narių ir kitų interesų apsaugai, koordinavimo (OL L 65, 1968, p. 8; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 3), iš dalies pakeistoje 2003 m. liepos 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/58/EB (OL L 221, 2003, p. 13; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 1 t., p. 304). Iš tiesų toje direktyvoje numatytas privalomas paskelbimas ir iš dalies pakeistoje Direktyvoje 2015/849 numatyta plačiosios visuomenės galimybė susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus skiriasi tiek savo tikslais, tiek apimtimi, kiek tai susiję su saugomais asmens duomenimis.
- 88 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pirmąjį klausimą byloje C-601/20 reikia atsakyti taip, kad Direktyvos 2018/843 1 straipsnio 15 punkto c papunktis, kuriuo iš dalies pakeistas Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos c punktas, yra negaliojantis, kiek jame numatyta, kad valstybės narės turi užtikrinti, jog informaciją apie jų teritorijoje įsteigtų bendrovių ir kitų juridinių asmenų tikruosius savininkus visais atvejais galėtų gauti bet kuris plačiosios visuomenės atstovas.

Dėl byloje C-601/20 pateiktų antrojo ir trečiojo klausimų bei byloje C-37/20 pateiktų klausimų

- 89 Byloje C-601/20 pateiktas antrasis klausimas ir byloje C-37/20 pateikti klausimai grindžiami iš dalies pakeistos Direktyvos 2015/849 30 straipsnio 5 dalies, kiek joje numatyta visuomenės galimybė visuomenei susipažinti su informacija apie tikruosius savininkus, galiojimo prielaida.
- 90 Atsižvelgiant į atsakymą į byloje C-601/20 pateiktą pirmąjį klausimą, šių klausimų nagrinėti nereikia.
- 91 Be to, atsižvelgiant į šį atsakymą, taip pat nereikia atsakyti į byloje C-601/20 pateiktą trečiąjį klausimą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 92 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

2018 m. gegužės 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/843, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos ir iš dalies keičiamos direktyvos 2009/138/EB ir 2013/36/ES, 1 straipsnio 15 punkto c papunktis, kuriuo iš dalies pakeistas 2015 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2015/849 dėl finansų sistemos naudojimo pinigų plovimui ar teroristų finansavimui prevencijos, kuria iš dalies keičiamas Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 648/2012 ir panaikinama Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/60/EB bei Komisijos direktyva 2006/70/EB, 30 straipsnio 5 dalies pirmos pastraipos c punktas, yra negaliojantis, kiek iš dalies pakeistoje pastarojo redakcijoje numatyta, kad valstybės narės turi užtikrinti, jog informaciją apie jų teritorijoje įsteigtų bendrovių ir kitų juridinių asmenų tikruosius savininkus visais atvejais galėtų gauti bet kuris plačiosios visuomenės atstovas.

Parašai.